

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش موضوعات مراقبت معنوی

کتاب راهنما برای همه کارکنان نظام ملی سلامت در اسکاتلند

تالیف:

گروهی از مولفان

مترجم:

دکتر زهرا غلامی حیدرآبادی

انتشارات انور نور

تهران - ۱۳۹۴

عنوان و نام پدیدآور	: آموزش موضوعات مراقبت معنوی: کتاب راهنما برای همه کارکنان نظام ملی سلامت در اسکاتلند/ تالیف گروهی از مولفان آمرکز ملی خدمات سلامت در اسکاتلند؛ مترجم زهرا غلامی حیدرآبادی.
مشخصات نشر	: تهران: آوای نور، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ص: مصور (رنگی)، جدول؛ ۲۱×۵/۱۴/۵س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۲۳-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: پرستاری و مراقبت روحی
موضوع	: پرستاری و مراقبت روحی -- اسکاتلند
موضوع	: پزشکی و دین
شناسه افزوده	: غلامی حیدرآبادی، زهرا، ۱۳۵۵ - مترجم
شناسه افزوده	: مرکز ملی خدمات سلامت در اسکاتلند
شناسه افزوده	: National Health Service in Scotland
رده بندی کنگره	: LB ۶۵ / م۴۱۸ ۱۳۹۳
... ۶۱۰۰۰۰	: ۷۶۲۱۳۰۱

آموزش موضوعات مراقبت معنوی

کتاب راهنما برای همه کارکنان نظام ملی سلامت در اسکاتلند

تالیف: گروهی از مولفان

ترجمه: دکتر زهرا غلامی حیدرآبادی

ناشر: انتشارات آوای نور

چاپ اول: ۱۳۹۴

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

صحافی: نشاط

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۱۲۳-۸

- نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری
پلاک ۹۹، تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵، ۰۴۵۵۷۰۴۵۵۷۰۹۱۲۲۰۰ نمابر: ۰۹۱۲۲۰۸۸۲ ۶۶۴۸۰۸۸۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

قیمت ۸۰۰۰ تومان

ترجمه این اثر را تقدیم می کنم به روح بلند پدر عزیزم، مادر فداکارم،

همسر مهربانم

و

محسن و محمد عزیز که شادکامی و خوشبختی شان آرزو و دعای

همیشگی ام است.

دکتر زهرا غلامی حیدر آبادی

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار مترجم
۱۳	پیشگفتار نویسندگان
۱۹	فصل ۱. مقدمه
۱۹	۱-۱ گستره معنویت
۲۲	۱-۲ نقل قول‌ها (اقتباسات)
۲۶	۱-۳ سیاست‌های ملی سلامت در اسکاتلند
۳۳	۱-۴ هدف از نشر این سند
۳۶	۱-۵ چرا مراقبت معنوی از اهمیت و ضرورت برخوردار است؟
۴۱	۱-۶ اکنون در مراقبت معنوی چه رخ داده است؟
۴۷	فصل ۲. مراقبت معنوی: یک مفهوم کلیدی
۶۱	فصل ۳. مراقبت مذهبی دینی
۶۹	فصل ۴. ارتباط و روابط دوستانه
۷۷	فصل ۵. گرفتن تاریخچه معنوی و کاربرد داستان‌ها (سرگذشت‌ها)
۸۵	فصل ۶. جستجوی به زیستی
۹۳	فصل ۷. انعکاس عمل
۱۰۱	فصل ۸. داغ و فقدان
۱۱۳	فصل ۹. معنویت، تفاوت‌ها و تشابهات

فصل ۱۰. معنویت ساختاری.....	۱۲۱
فصل ۱۱. ارجاع افراد با نیازهای معنوی.....	۱۲۹
پیوست ۱. عناوین و ابعاد ساختار آموزش و مهارت‌ها.....	۱۳۷
پیوست ۲. اعضا گروه تخصصی و تدوین.....	۱۴۱

پیشگفتار مترجم

واژه معنویت در انگلیس از ریشه لاتین اسپریتوس^۱ گرفته شده است که به معنای تنفس یا نفس کشیدن است. معنویت نامی است که به تجاربی فراتر از مسائل مادی نسبت داده می‌شود. تجاربی که با حواس پنجگانه حاصل نمی‌شوند، بلکه حقایق عمیق و ارزش‌هایی را در بر می‌گیرند که انسان با یکی از ابعاد خود که همان بعد روحانی است، آن را درک می‌کند. معنویت دنیای مقدسی است که انسان با بعد روحانی آن در راه شناسایی و ارتباط با آن است و به کمک همین بعد است که انسان معنوی به حقایق هستی پی می‌برد. حقایقی که نشانگر این است که انسان موجودی فراتر از جسم مادی است و به جهانی دیگر تعلق دارد.

معنویت می‌تواند چارچوبی برای تصمیم‌گیری باشد. چارچوبی که در آن تمام مشکلات، اضطراب‌ها، ترس‌ها و نیازهای خود را معنا بخشیم و با آن رویکرد به مسئله نگاه کنیم. در این چارچوب همه انسان‌ها به صرف انسان بودن، حق اشتباه دارند، چون کامل نیستند و نیز به اندازه‌ای قوی نیستند که بتوانند خود را در جهت مطلوب تغییر دهند و تنها

^۱. Spiritus

خداوند است که از هر نظر توانمند و قوی و آگاه به سود و زیان بشر است.

در بیانی دیگر معنویت پدیده و تجربه‌ای عمیق است که ارتباط بشر با خود، خدا، انسان‌ها و طبیعت را به گونه‌ای عمیق و معنایی در بر می‌گیرد، چیزی که در همه آموزه‌ها و جوهره همه ادیان الهی به خوبی احساس می‌شود.

حسن این کتاب در کنار حجم کم و استفاده از تصاویر زیبا و مناسب برای انتقال مفاهیم و درک بهتر موضوع، کم نویسی و ساده نویسی است یعنی همه آنچه که در زبان شیوای خود ما معیارهای درگویی هستند.

کتاب لاتین را آقای دکتر عباس رضانی فرانی در اختیار مترجم نهاد که از او بسیار سپاسگزارم. از جناب آقای دکتر جعفر بوالهروی که با مطالعه متن، ضمن رفع نواقص و اشکالات در پیراستگی اثر، تلاش شایسته‌ای به عمل آورده‌اند و نیز سرکار خانم معصومه اصالت نژاد که در ترجمه بخشی از کتاب همکاری کرد، قدردانی و تشکر می‌کنم. همچنین از همسر عزیزم (دکتر عباس رضانی) و فرزندانم (محسن و محمد) سپاسگزارم که فضایی مطلوبی برای ترجمه کتاب در اختیارم گذاشتند.

دکتر زهرا غلامی حیدرآبادی

پیشگفتار

در سال‌های اخیر فهم اندیشه‌های مراقبت معنوی در میان نظام سلامت مورد توجه بسیاری قرار گرفته است. ما در دنیای چند فرهنگی زندگی می‌کنیم، در آن جا بیشتر بر چسب‌های دینی به‌عنوان تفرقه و تنش مورد سوء استفاده زیادی قرار گرفته است. در میان اجتماعات سالم، همان‌طوری که جامعه وسیع‌تر می‌شود تفاوت‌ها و اختلافات نیز به بهترین نحو به‌عنوان بخشی از یک گوناگونی بی‌نیازی معنویت در نژاد انسانی ما دیده می‌شود. ما از نژاد پرستی‌ها و عقایدی که از طرف سیستم‌های همبستگی فکری که نمی‌خواهند جامعه دینی را پذیرا باشند، آگاه‌تر هستیم و نام جامعه دینی را به‌عنوان جامعه بشریت به شرحی که داده شد با شادمانی بیشتری پذیرا هستیم. به‌علاوه بسیاری از مردم تمایل بسیاری به پذیرش اندیشه دینی دارند، اما به خاطر این‌که ادعا نشود که به گروهی وابسته هستند چیزی را بروز نمی‌دهند.

اندیشه دینی در نظام سلامت ملی باید هم‌پذیرای تفاوت‌های بشری و هم محدودیت‌های آن باشد. همان‌گونه که یاد می‌گیریم نیازهای ویژه افراد مختلف را بهتر ببینیم، بشنویم و به نیازهای ویژه افراد گوناگون بهتر

توجه کنیم، خودمان را جهت انجام کار بهتر و مؤثرتر مجهز می‌سازیم. اندیشه دینی توسط نظام ملی سلامت هنوز به غیر از فشردگی زمان تقاضای دیگری را پیش‌بینی نکرده است. کارکنان نظام ملی سلامت به جز طرح کمی وقت برای اینکار کاری برای مراقبت معنوی نکرده‌اند. این در حالی است که توجه به مراقبت معنوی و دینی موضوعی اساسی برای آنهاست و موجب توانمندی و ارتقای خدمات و نیز شکوفایی کارکنان و مراجعین آنها می‌شود.

امیدوارم این منبع آموزشی در مناطق مختلف که با عنوان مراقبت معنوی و دینی فعالیت می‌شود مورد توجه قرار گیرد. در این منبع سعی شده است که هم برای کسانی که می‌خواهند در باره مراقبت معنوی و دینی بیشتر بدانند و هم برای دیگران که خود را متعهد به مراقبت معنوی دیگران می‌دانند کمی بیشتر شرح داده شود. محتوای این فصل در بخش مقدمه، همراه با طرح برخی دیگر فعالیت‌های مرتبط نظام ملی سلامت و ارتباط آنها با مراقبت معنوی و دینی است. نقاشی‌هایی توسط اگلیو گراهام^۱ که در طی چندین کنفرانس اندیشه دینی را به نمایش گذاشته شده است و ما سپاسگزاریم که اجازه داده شده از آنها در این کتاب استفاده کنیم. بکارگیری این نقاشی‌ها برای کوچک شمردن موضوع طراحی نشده‌اند بلکه برای کمک کردن و نمایش دادن معنی ارتباطات و درک بهتر در این موضوعات است. به علاوه به عنوان یک روزنه مؤثر نظر

^۱.Graham ogilive

گرفته شده است که در خور فهم عالم معنویت می‌باشد. بخش‌هایی که در این کتاب آمده است توسط افراد مختلف مهم و کاردان گردآوری و ویرایش شده است و در بسیاری موارد در نوع خود بی‌نظیر هستند. بعضی مباحث در بخش‌هایی تکرار شده است که این برای انسجام بخشیدن به موضوع مورد بحث است. امید است، این کتاب بتواند تلاشی هماهنگ و مفید برای درک ابهام مفهوم مراقبت پزشکی در برخی موارد همچون سلامت و معنویت باشد (کریس لویژن، ۲۰۰۹).^۱

منشور دانش و مهارت‌های نظام ملی سلامت^۲ KSF

منشور دانش و مهارت‌های نظام ملی سلامت چهارچوب ایده‌آلی است که اصول توسعه و رشد نیروهای انسانی و کارکنان نظام سلامت را بیان می‌کند. این منشور دانش، مهارت‌هایی را تعیین کرده و شرح می‌دهد که نیروهای انسانی و کارکنان نظام سلامت برای ارائه خدمات کیفی و مناسب نیاز دارند. در انتهای هر بخش این کتاب فهرستی از مهارت‌ها و دانش‌هایی که مورد نیاز کارکنان است و این فصل آن را ضروری می‌داند را ارائه می‌دهد. شناخت این نظام کمک می‌کند، که بطور بالقوه از

^۱. Chris Levison

. کریس لویژن: سرپرست برنامه آموزش نظام ملی سلامت، مراقبت معنوی-دینی و متخصصین مذهبی (مشاوران مذهبی) مراقبین سلامت؛ اسکاتلند، فوریه، ۲۰۰۹

^۲. Knowledge:K Skill: S Framework: F

محتوای این گفتار حمایت شود. این فهرست‌ها نه این‌که کامل باشد اما اشاره‌ای به برخی از این مهارت‌ها و دانش‌های ضروری دارد. کمک به رشد کامل نظام ملی سلامت دامنه و حوزه وسیعی از صلاحیت‌های مورد نیاز را که به منظور پاسخ دادن به نیازهای معنوی و مذهبی بیماران و مراقبین آن‌هاست که در این زمینه آموزش لازم ارائه شده است. در این میان نظام مراقبت سلامت تسهیلات مناسبی را جهت مراقبت مذهبی و معنوی فراهم کرده است.

آنها به منظور حمایت کردن از توسعه توانمندی گروه تحقیق نظام ملی سلامت، میزان وسیعی از سطوح توانمندی خواسته شده را نشان می‌دهد. گروه تحقیق نظام ملی سلامت به منظور این‌که به نیازهای دینی و مذهبی بیماران، مراقبان و گروه تحقیق در میان نظام مراقبت سلامت پاسخ دهند، با مهیا کردن مراقبتهای مذهبی یا روحیه مناسب سعی می‌کنند این فرآیند را آسان سازند. آن‌ها دامنه چارچوب مهارت‌ها را مشخص می‌کنند، همچنین گروه تحقیق جهت پاسخگویی به مراقبت معنوی و دینی افراد سعی می‌کنند: به احساسات افراد، مقام انسانیت، فردیت، تفاوت‌های فرهنگی، اعتقادی و همچنین به ابعاد مشترکشان توجه کنند.

ارزیابی تأثیرات تفاوت‌ها و تشابهات

بخشی از فرآیند بررسی تأثیرات مشخص تفاوت‌ها و تشابهات است. انتخاب گروه تخصصی و نویسندگان بخش‌های کتاب، به واسطه علائق و تجاربشان دعوت شده بودند. هدف و جوهر مراقبت معنوی و دینی باید روی فرد متمرکز شده باشد. بنابراین نیازهای فردی، فرهنگی، قومیتی، سنی، توانایی/ ناتوانی، یا عقاید مناسب آن‌ها فراهم می‌شود. نتایج بررسی‌ها و ارزیابی‌ها جهت استفاده افراد در وب سایت نظام ملی سلامت گذاشته شده است (حدودا تابستان، ۲۰۰۹).

تقدیر و تشکر از کریس لویژن^۱

این کار نمی‌توانست جز تلاش بی‌وقفه ۹ ساله کریس لویژن در حوزه سلامت مذهبی و مراقبت معنوی نتیجه‌ای به همراه داشته باشد. امسال او بارنشته شده و از نظام ملی سلامت اسکاتلند جدا می‌شود. همه این کارها به دلیل تلاش‌ها و فعالیت‌هایش است که در این زمینه او انجام داده است و همه برای او احترام زیادی قائل هستند. او با این کارش قادر خواهد بود قلب و روان همه اعضای گروه را به سمت مراقبت معنوی و دینی بکشد.^۲

^۱. Chris Levison

Geoff Lachlan

پروژه مذهب و ایمان
اسکاتلند، نظام مذهبی دینی

